

Det medisinsk-odontologiske fakultet

Kristin Walter

Deres ref
2011/317

Vår ref
2011/317

Dato
24.02.2011

Utdanningsmelding 2010 – Institutt for klinisk odontologi

Kvalitativ omtale av studie- og studentstatistikk

Utviklingstrekk av særlig betydning

Bachelorutdanningen i tannpleie

Instituttledelsen, i samråd med fakultets- og universitetsledelse tok høsten 2010 imot tilbudet fra Kunnskapsdepartementet om 10 nye fullfinansierte studieplasser ved bachelorutdanningen i tannpleie. Det betyr at instituttet fra høsten 2011 skal ta opp 31 studenter ved bachelorutdanningen. Med denne utvidelsen vil Universitetet i Bergen ha landets største tannpleierutdanning.

En slik økning vil naturlig nok innebære kapasitetsutfordringer i klinikken og vi må ha i mente at 10 nye studieplasser på en treårig utdannelse etter 3 år vil innebære 30 ekstra studenter. Tannpleierklinikken både i dagens lokaler og i det nye odontologibygget, er dimensjonert for et årlig studenttall på ca. 21 studenter. Denne utvidelsen vil derfor kanskje måtte innebære en endret organisering av faget, for eksempel ved at studentene gis mer teoretisk undervisning eller også mer klinisk undervisning i klinikker utenfor UiB. En økning i studenttall vil også innebære mer arbeid med teoretisk veiledning av bacheloroppgaver og praksisoppgaver, sensurering og administrasjon.

Instituttet, i samarbeid med klinikken, er innstilt på å ta det ekstra løftet som skal til for å gjennomføre en 30 prosent utvidelse, men en reell økning forutsetter god rekruttering av studenter. Vi ser derfor på mulighetene for et samarbeid med formidlingsavdelingen for å bedre markedsføre studietilbudet og slik sikre god rekruttering til studiet i forbindelse med søknadsfristen 15. april.

Kvalifiseringsprogrammet

Da mulighetene for å utvide med 10 nye studieplasser ved bachelorstudiet i tannpleie ble utredet, kom det signaler fra Helse og omsorgsdepartementet (HOD) om at kvalifiseringsprogrammet for tannleger utdannet utenfor EU/EØS skulle legges ned. "Nedleggelsen" inngikk som en del av forutsetningen for at vi kunne utvide antall studieplasser i tannpleie. Kvalifiseringsprogrammet har vært finansiert av Helse- og omsorgsprogrammet og driftet av Odontologisk klinikk. HOD har imidlertid snudd, og gir nå signaler om at det ønsker å videreføre kvalifiseringsprogrammet enn så lenge det ikke finnes en annen kvalifiseringsordning. Instituttet har nå fått i oppdrag fra HOD om å utarbeide et tilbud for videreføring av programmet for 2011-2012. Det er vanskelig for IKO å fortsette med kortsiktige løsninger for videre drift av programmet og IKO vil nå gå i dialog med MOF for å utrede hvordan dette oppdraget skal håndteres videre. En eventuell mer langsiktig løsning for drift av programmet bør innebære at programmet inngår i instituttets

studieprogramportefølge og at kvalitetsansvaret for programmet bør legges til Programutvalg for odontologiske fag.

Avvik i kandidattall

I vår gjennomgang av kandidattallene for 2010 sammenlignet med 2009 og 2008 vil vi ta for oss bachelorutdanningen i tannpleie og den integrerte masterutdanningen i odontologi. I spesialistutdanningen i odontologi har registreringen i årene før 2010 vært for ujevn til at tallene i DBH gir et godt bilde på gjennomstrømningen. Men vi kan likevel si at gjennomstrømningen i spesialistutdanningen har vært jevn og tilfredsstillende.

Ferdige kandidater			
	2008	2009	2010
BAODTP	12	11	28
MAOD-ODONT	48	53	43

Tabell 1

Sum av EGENFINANSIERTE_ÅRSENHETER			
	2008	2009	2010
BAOD-TANNP	35,8	47,2	45,6
MAOD-ODONT	143,8	150,6	130,1

Tabell 2

Bachelorutdanning i tannpleie (Baodtp)

Tabell 1 ovenfor viser at 28 studenter fullførte bachelorutdanningen i tannpleie i 2010 mot 11 i 2009. Dette er en forskjell på 17 uteksaminerte kandidater fra 2009 til 2010. Dette avviket må karakteriseres som unormalt stort og har sin forklaring i flere forhold. For det første er det et resultat av at det har vært en del permisjoner og nedflyttinger fra tidligere kull. For det andre er det et uttrykk for at vi har greid å snu trenden med høyt frafall i løpet av studiet. Tannpleierstudiet har slitt med høyt frafall i studiet og det viser igjen i avgangstallene fra 2008 og 2009. For å unngå dette har vi hatt fokus på å forbedre den pedagogiske profilen i studiet samt at lærerne er bevisste på sin rolle i å skape motiverte studenter gjennom sin væremåte og sine tilbakemeldinger. Blant tiltak for å forbedre den pedagogiske profilen kan vi nevne:

- Revidering av forelesningsrekker og seminarer. Disse omfatter propedeutisk kurs, klinikkseminar og litteraturseminar.
- Det er lagt inn krav til aktiv diskusjon etter presentasjonen av litteraturseminarene - faglig engasjement og deltakelse i diskusjonen fungerer i dag godt.
- Det er innført en "hospiteringsdag" allerede etter en måned i første studieår, for at studentene tidlig skal få møte en tannpleier i arbeid.

Tabell 2 viser en oversikt over egenfinansierte årsenheter og det fremgår av tallene her at forskjellen i produserte årsenheter mellom 2009 og 2010 ikke er særlig stor; 47,2 i 2009 og 45,6 i 2010. Tabell 2 gir nok et riktigere bilde av studentgjennomstrømningen på studieprogrammet som helhet.

Integrert master i odontologi (maod-odont)

Tabell 1 viser et avvik på 10 studenter mellom ferdige kandidater i 2009 og ferdige kandidater i 2010 på den integrerte masterutdannelsen i odontologi. Kullet som gikk ut i

2009 var unormalt høyt og kullet som gikk ut i 2010 var unormalt lavt sammenlignet med måltallet på 48. Avviket skal altså ikke leses som et resultat av en bevisst strategi i den ene eller andre retningen. Flere studenter fra kullet som gikk ut i fjor hadde blant annet gått ut i svangerskapspermisjon i studieåret før.

Det er svært lite frafall av studenter på masterstudiet i odontologi. Dersom det er frafall, skjer dette som regel tidlig i studiet og før studentene kommer over i den kliniske delen av studiet som ligger til Institutt for klinisk odontologi. Vi kan normalt ikke ta opp studenter senere i studieløpet og uteksaminerer kun studenter som har vært tatt opp allerede fra første år. Vi får altså problemer med å oppnå måltallene når det ved opptak ikke tas opp studenter med en margin som tar høyde for litt frafall.

Generell kvalitativ presentasjon av resultat, planer, utfordringer og prioriteringer

Læringsutbyttebeskrivelser

Alle instituttets emner skal ha reviderte og godkjente læringsutbyttebeskrivelser innen utgangen av 2011. Utgangspunktet for instituttets arbeid med læringsutbyttebeskrivelsene, studieplan for master i odontologi fra 2006 og studieplan for bachelor i tannpleie fra 2008, har vært et godt utgangspunkt for dette arbeidet. Begge studieplaner har inneholdt gode læringsutbyttebeskrivelser i de aller fleste emner og disse samsvarte godt med målet for læringsutbyttebeskrivelsene i det nye kvalifikasjonsrammeverket. Det har betydd at emnebeskrivelsene kunne overføres til de nye læringsutbyttebeskrivelsene uten omfattende endringer.

Det er avholdt et møte med alle fagansvarlige og blokkledere ved instituttet. Her ble problemstillinger rundt innføringen av kvalifikasjonsrammeverket diskutert og fagansvarlige kunne da vurdere hvor store endringer som måtte til for at studieplanene skulle samsvare med malen for læringsutbyttebeskrivelser vedtatt av Kunnskapsdepartementet (3.2009). Revisjonsforslagene er blitt spilt inn til studieadministrasjonen. Nå gjenstår arbeidet med å gjennomgå og kvalitetssikre alle emnebeskrivelsene før de nye læringsutbyttebeskrivelsene kan legges frem for vedtak i Programutvalg for odontologiske fag. For å lette kvalitetssikringsarbeidet planlegger vi et seminar over to dager for programutvalgets medlemmer. Vi tar sikte på å kunne vedta nye læringsutbyttebeskrivelser innen utgangen av vårsemesteret 2011.

Læringsmiljøet

Vi har flere fagområder ved instituttet som gir uttrykk for stor arbeidsbelastning. Det henger sammen med at vi ved flere fagområder har få vitenskapelige ansatte (mindre enn to vitenskapelige stillinger). Dette gir seg utslag i at flere fagområder vegrer seg for å ta på seg veiledning av studentene for master- og bacheloroppgaven. Det legger også et press på læringsmiljøet som helhet med liten fleksibilitet ved sykdom, permisjoner o.l.

Når det gjelder sosial integrering, studentmedvirkning og evaluering har det vært holdt studentforum våren og høsten 2010. Dette er en fast ordning og fungerer som et møtepunkt mellom studenttillitsvalgte på alle kull, instituttledelsen, klinikkledelsen og studieadministrasjonen. Her kan studentene komme med konkrete tilbakemeldinger om sterke og svake sider ved undervisningen. Vi ser at studentenes selvorganisering fungerer godt med aktive tillitsvalgte på alle kull. Studentdeltagelsen i instituttets beslutningsorganer er også ganske god.

Hovedfunn og oppfølging av gjennomførte evalueringer

Evalueringene som er gjennomført i 2010 viser jevnt over godt fornøyde studenter både når det gjelder forelesere, pensum, arbeidsbelastning og læringsutbytte. Studentene svarer likevel ofte at de synes arbeidsbelastningen er til dels stor og at klinikkundervisningen setter store krav til studentene. Svarprosenten ligger på rundt 50 % i evalueringene.

Hovedfunn og oppfølging av programsensorrappporter

Programsensor for odontologiske fag i inneværende periode er professor Jan Olsson fra Gøteborgs universitet. Programsensors oppdrag for 2010 har vært å analysere og gi råd i forbindelse med prosessen med å skille ut Odontologisk klinikk til Den offentlige tannhelsetjeneste (DOT), Hordaland fylkeskommune. En sentral faktor i Olssons analyse er omorganiseringen som allerede er gjennomført, med sammenslåing av Det medisinske og Det odontologiske fakultetet og utskilling av klinikken til universitetsdirektøren. Olsson ga i sin rapport en kritisk analyse av undervisningssituasjonen slik den er i dag med delt organisasjon. Programsensor ga følgende råd til den videre prosessen:

- De driftsmessige målsettingene for klinikkdriften med fokus på økonomisk lønnsomhet må være underordnet målsettingen om å gi god forskningsbasert undervisning.
- Det bør utvikles et system for kvalitetssikring av undervisningen i klinikken.
- Forskere bør delta i den kliniske undervisningen.
- Kliniske undervisere bør gis anledning til å forske.
- Alle lærerkreftene i klinikken bør være ansatt ved universitetet som er ansvarlig institusjon. Som et minimum bør seksjonsovertannlegestillingene være ansatt ved universitetet i Bergen. NOKUTs intensjoner og reglement må tilfredstilles.

Programsensors rapport er behandlet i Programutvalg for odontologiske fag og oversendt til Studieutvalget med Programutvalgets merknader. Rapporten er også oversendt til Samarbeidsorganet mellom Institutt for klinisk odontologi og Odontologisk klinikk.

Forhandlingene mellom HFK og UiB foregår vinteren 2010/11 og er planlagt avsluttet i midten av april 2011. Deretter vil forhandlingsresultatet bli gjenstand for behandling internt i HFK og på UiB.

Inge Fristad
Instituttleder

Gry Ane Vikanes Lavik
Seniorkonsulent